

VEŽBE 7

Zadatak 1

1.1. Najbitniji argument koji prodavcu ide u prilog je član 28. stav 2. ZOO u kome se kaže da izjava volje mora da bude učinjena slobodno i ozbiljno. Pošto su oni bili pod dejstvom alkohola, smatramo da nisu bili ozbiljni. Drugi argument može biti da ponuđeni nije odmah odgovorio na ponudu među prisutnima u skladu sa članom 40. stav 1. ZOO usled čega je ponuda prestala da važi. Dodatno, prilikom odgovora na ponudu kupac je izneo nove uslove (rok otplate 6 meseci) usled čega njegov odgovor predstavlja kontraponudu a ne prihvata ponude.

1.2. U skladu sa članom 30 stav 2. ZOO kupac može zahtevati naknadu štete usled toga što je prodavac vodio pregovore bez namere da zaključi ugovor. Dodatno, kupac može tvrditi da se iz prodavčevog ponašanja da zaključiti da je ostavio kupcu izvestan rok za promišljanje u skladu sa članom 40. stav 1. ZOO te da je sutrašnji prihvata imao pravno dejstvo jer je prodavac razumno mogao očekivati da će kupac tokom noći razmišljati o ponudi koju mu je uputio.

Zadatak 2

2.1 Prema članu 35. stav 1. ZOO prodavčev postupak se ne može smatrati ponudom već samo pozivom da se učini ponuda pod objavljenim uslovima.

2.2 Prodavac nije bio u obavezi da prihvata kupčevu ponudu ali bi u slučaju odbijanja bez osnovanog razloga iste po osnovu člana 35. stav 2. ZOO morao odgovarati za štetu koju je pretrpeo ponudilac.

2.3. Na osnovu poziva na ponudu koji je objavio, Prodavac je primio ponudu ali je nije prihvatio već je dao kontraponudu (u okviru koje je povišena cena) usled čega je prethodna ponuda koju je uputio kupac prestala da važi u skladu sa članom 41. ZOO. Kada je kupac odbio kontraponudu koja mu je upućena prodavac više nije mogao da prihvata prethodnu ponudu koju mu je kupac uputio jer ona više nije imala pravnu snagu.

2.4 Na osnovu člana 35. stav 2. ZOO pošiljalac poziva će odgovarati za štetu, koju bi pretrpeo ponudilac, ako bez osnovanog razloga nije prihvatio njegovu ponudu. Što u ovom slučaju znači da kupac može zahtevati naknadu štete od prodavca, sa druge strane prodavac ne može zahtevati naknadu štete jer kupac nije u obavezi da prihvata kontraponudu.

Zadatak 3

3.1 Od male porodične radnje u Kragujevcu je bilo potrebno da tražite jemstvo osnivača jer poznajete vlasnika kao prilično uglednu i imućnu osobu.

3.2 Od lanca maloprodajnih objekata tehničke robe potrebno je tražiti menicu.

3.3 Od ćerke kompanije jedne od najvećih kompanija u Srbiji tražiti garanciju od banke ili jemstvo majke firme.

3.4 Od komšije Laze je razumno tražiti popunjene čekove i ne prepuštati dug slučaju iako ste poznanici.

3.5 Od prijatelja Zeleta tražimo zalogu na Pasatu karavanu.

3.6 Prema čl. 270-276. u samom Ugovoru možete definisati ugovornu kaznu koja bi se mogla primeniti u slučaju neispunjenja nenovćanih obaveza.

VEŹBE 8

U nastavku je rešenje za vezbe VIII. Razlika između grupa je bila samo u pogledu činjenica dok su pravna pitanja maltene ista. Sveukupno ove vežbe ste solidno uradili. Potrebno je da se trudite da prilikom davanja odgovora ukažete na više mogućih raspleta situacije u skladu sa vašim viđenjem kako se stvari mogu razvijati i da više pažnje posvetite metodologiji.

U nastavku se nalaze taćni odgovori na Zadatak I i II za sve grupe koji se tiće raskida ugovora i reklame.

Zadatak I

Prvenstveno je trebalo ugovor koji je zakljućen između Milice i Dejana odrediti kao Ugovor o delu i pogledati odredbe ZOO-a koje se odnose na taj ugovor kao imenovani. Zatim je trebalo proćitati opše odredbe ZOO-a o raskidu ugovora.

Grupa D4

Ćlan 608. ZOO propisuje raskidanje ugovora zbog odstupanja od ugovorenih uslova, Milica u roku za ispravku samo dodatno prelepila police, a kao lice koje je stručno u svom poslu morala je biti svesna da na taj naćin biblioteka neće biti u potpunosti funkcionalna. Pokušaj pravdanja nije mogao da je oslobodi od odgovornosti da ispuni svoju obavezu kako je ugovoreno, jer niko ne Źeli police gde knjige ne mogu uspravno da stoje. Stoga Dejan ima pravo da raskine ugovor i traži naknadu štete, jer je za to vreme neko drugo lice moglo da završi posao kako treba. Takođe, Milica prema čl. 132 ZOO koji propisuje dejstvo raskida je delimićno izvršila ugovor pa joj pripada odrećena naknada za to, što se kao pravićna naknada može smatrati avans koji je dobila prilikom zakljućenja ugovora, a Dejan ima pravo da uzme sav materijal koji je predao Milici.

Grupa D5

Ćlan 609. ZOO propisuje raskidanje ugovora pre isteka roka , Milica evidentno svoj rad nije uskladila sa rokovima, a kao lice koje je stručno u svom poslu morala je biti svesna da je nemoguće izvršiti obaveze u navedenom roku. Trebalo je uzeti u obzir i čl. 125 ZOO koji

propisuje kada rok predstavlja obavezan sastojak ugovora. Milicin pokušaj objašnjavanja da će završiti na vreme biblioteku, nije bila nikakva garancija za ispunjenje obaveza posebno kada se Dejan raspitao. Stoga na osnovu čl. 609 ZOO Dejan ima pravo na raskid ugovora pre isteka roka i naknadu štete, jer je više nego očigledno na osnovu činjenčnog stanja da posao neće biti završen u predviđenom roku. Takođe, Milica prema čl. 132 ZOO koji propisuje dejstvo raskida je delimično izvršila ugovor pa joj pripada određena naknada za to, što se kao pravična naknada može smatrati avans koji je dobila prilikom zaključenja ugovora, a Dejan ima pravo da uzme sav materijal koji je predao Milici.

Grupa D6

Član 608. ZOO propisuje raskidanje ugovora zbog odstupanja od ugovorenih uslova, Milica je deo posla koji se tiče lepljenja prenela na Petra. Nakon što je Dejan dao primedbu i rok za ispravku prenela Petar i dalje nije uradio posao kako treba. U skladu sa čl. 610 Milica je imala pravo da poveri izvršenje dela posla trećem licu, ali isto tako prema čl. 611 ona je i odgovorna za svoje saradnike, kao da je sama izvršila taj deo posla.. Pokušaj pravdanja da ona nema veze sa delom posla koji je Petar obavljao nju ne oslobađa odgovornosti prema čl. 611 je ona odgovorna za to. Dejan je zaključio navedeni ugovor sa Milicom zbog njenih stručnih svojstava, a ne sa Petrom. Stoga Dejan ima pravo da raskine ugovor i traži naknadu štete, jer je za to vreme neko drugo lice moglo da završi posao kako treba. Takođe, Milica prema čl. 132 ZOO koji propisuje dejstvo raskida je delimično izvršila ugovor pa joj pripada određena naknada za to, što se kao pravična naknada može smatrati avans koji je dobila prilikom zaključenja ugovora, a Dejan ima pravo da uzme sav materijal koji je predao Milici.

Zadatak II za sve grupe.

U ovom zadatku ste bili veoma maštoviti i kreativni. Osmišljavanje reklama nije tako lak zadatak. Greška koju ste često ponavljali je da se niste pozivali in a odredbe Zakona o oglašavanju i Kodeksa. U vašim odgovorima najčešće je bilo samo jedno ili drugo, a bili ste dužni da obratite pažnju na oba akta. Takođe, samo taksativno nabrojavanje članova Zakona ili Kodeksa nije doboljno dobro, bili ste dužni da obrazložite navedene odredbe.

VEŽBE 9

U nastavku je rešenje za vezbe IX. Razlika između grupa je bila je samo u zadatku I u pogledu činjenica dok su pravna pitanja maltene ista. Zadatak II ste odlično uradili i neće biti komentara. Sveukupno ove vežbe ste solidno uradili. Potrebno je da se trudite da prilikom davanja odgovora ukažete na više mogućih zakonskih odredbi u skladu sa vašim viđenjem kako se stvari mogu razvijati i da više pažnje posvetite metodologiji.

Zadatak I

Vaši zadaci su bili sledeći:

1.1 Reklame iz svih grupa su bile protivne Zakonu o oglašavanju, Zakonu o trgovini, kao i Kodeksu marketinških komunikacija. Ove reklame ne bi smele biti emitovane u skladu sa Zakonom o oglašavanju jer su protivne istom, što se može videti za svaku grupu na sledeći način:

Grupe D4 i D5

Reklama je protivna sledećim odredbama:

Zakona o oglašavanju član 30, 32, 33, 35 i 37. Svi navedeni članovi ukazuju na to da je zabranjeno neistinito i upoređujuće oglašavanje kojim se stvara zabluda na tržištu između oglašivača i konkurenta, neovlašćena upotreba zaštićenog znaka, žiga, poslovnog imena, po kojima se prepoznaje konkurent, kao i upotreba sile.

Zakon o trgovini, član 50 propisuje zabrana nepoštene tržišne utakmice.

Takodje, prema Kodeksu Marketinških komunikacija član 4 (Istinitost), član 10 (Poređenja), član 13 (Zloupotreba ugleda), kao i niz odredbi koje su u poglavljima i njihovim članovima.

Grupa D6

Reklama je protivna sledećim odredbama:

Zakona o oglašavanju član 30, 32, 33, 35 i 37. Svi navedeni članovi ukazuju na to da je zabranjeno neistinito i upoređujuće oglašavanje kojim se stvara zabluda na tržištu između oglašivača i konkurenta, neovlašćena upotreba zaštićenog znaka, žiga, poslovnog imena, , po kojima se prepoznaje konkurent, kao i upotreba sile. Kao i čl. 64. i 66 kojima je propisana zabrana oglašavanja duvana i duvanskih proizvoda i prikazivanja pušenja.

Zakon o trgovini, član 50 propisuje zabrana nepoštene tržišne utakmice.

Takodje, prema Kodeksu Marketinških komunikacija član 4 (Istinitost), član 10 (Poređenja), član 13 (Zloupotreba ugleda), kao i niz odredbi koje su u poglavljima i njihovim članovima.

1.2 Prema Zakonu o oglašavanju čl. 100 može se tražiti sudska zaštita podnošenjem tužbe. Lice čije je pravo, odnosno interes, povređen ili ugrožen oglasnom porukom, ima pravo na zaštitu koju ostvaruje tužbom kod nadležnog suda.

Takođe, nadzor nad primenom ovog zakona u skladu sa čl. 103, 104, 106. vrši Ministarstvo nadležno za poslove trgovine, turizma i usluga, preko tržišnih i turističkih inspektora. U vršenju nadzora, nadležni organ, odnosno nadležni inspektor će rešenjem zabraniti oglašavanje ili vršenje drugih aktivnosti kada su započete ili se obavljaju pod uslovima ili na način zabranjen ili na drugi način protivan odredbama ovog zakona, a sve u skladu sa čl. 107 i 108 navedenog zakona.

Prema Zakonu o trgovini čl. 50a može se tražiti sudska zaštita tužbom zbog nepoštene tržišne utakmice (nelojalne konkurencije) može se zahtevati utvrđivanje radnje nepoštene tržišne utakmice, zabrana njenog daljeg vršenja, otklanjanje nastalih posledica, kao i naknada štete. Oštećeni trgovac (konkurent) ima pravo na naknadu materijalne štete, kao i nematerijalne štete zbog povrede poslovnog ugleda.

1.3 U skladu sa Zakonom o oglašavanju različita lica mogu snositi odgovornost u vezi sa kršenjem proizrokovanim jednom istom reklamom. Naime, zakon predviđa sankcije kako za

oglašivač jeste pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice čije poslovno ime, ličnost, aktivnost, proizvod ili uslugu preporučuje oglasna poruka

proizvođač oglasne poruke jeste pravno lice ili preduzetnik koji je registrovan za obavljanje delatnosti projektovanja oglasnih aktivnosti, kreiranja ili produkcije oglasnih poruka, planiranja ili zakupa oglasnog prostora u javnim glasilima, odnosno za pojedine faze procesa oglašavanja

prenosilac oglasne poruke jeste javno glasilo (novine, radio program, televizijski program, servis novinskih agencija, internet i druga elektronska izdanja javnih glasila i druga sredstva informisanja namenjena javnoj distribuciji i neodređenom broju korisnika) čiju osnovnu ili sporednu sadržinu čine oglasne poruke

drugi prenosioci oglasnih poruka jesu pravna lica ili preduzetnici koji u izlozima svojih poslovnih prostorija ili na drugom mestu izlože oglasno sredstvo, odnosno oglasnu poruku, kao i organizatori kulturno-zabavnih, sportskih ili drugih javnih manifestacija koji oglasne poruke prenose svom auditorijumu

Za štetu pričinjenu oglasnom porukom odgovaraju solidarno **oglašivač i proizvođač oglasne poruke**.

Lice koje oglasnu poruku objavi odgovara solidarno za štetu pričinjenu oglasnom porukom, ako nije zahtevalo ili dobilo uredno popunjenu deklaraciju u skladu sa zakonom, odnosno ako je znalo ili je prema okolnostima slučaja moralo znati da se objavljivanjem takve oglasne poruke može prouzrokovati šteta.

1.4 Sankcije su propisane u čl. 107. i 108. Zakona o ogašavanju, a sve u skladu sa oglašavanjem koje je protivno Zakonu.

Zakon o trgovini u članu 50a propisuje da oštećeni trgovac (konkurent) ima pravo na naknadu materijalne štete, kao i nematerijalne štete zbog povrede poslovnog ugleda.

Zadatak III

U mail-u koji ste trebali da napišete zaposlenog ste trebali da obavestite o postojanju razloga za otkaz u skladu sa čl. 180. Zakona o radu. Većina vas je napisala da se zaposlenom dostavlja

otkaz, a ne pisano upozorenje. Ukoliko poslodavac ima osnovane razloge da zaposlenom da otkaz, pre nego što to učini dužan je dostaviti mu upozorenje sa obrazloženim razlozima, činjenicama i dokazima za otkaz i ostaviti mu rok od najmanje 5 radnih dana da se na isti izjasni na navode tek nakon proteka roka poslodavac donosi odluku o otkazu Ugovora o radu.

Poslodavac je dužan da upozorenje dostavi na mišljenje sindikatu, ukoliko je zaposleni član nekog sindikata, što nije uvek slučaj.

VEŽBE 10

U nastavku je rešenje za vežbe VIII. Razlika između grupa je bila samo u pogledu činjenica dok su pravna pitanja maltene ista. Sveukupno ove vežbe ste solidno uradili. Potrebno je da se trudite da prilikom davanja odgovora ukažete na više mogućih raspleta situacije u skladu sa vašim viđenjem kako se stvari mogu razvijati i da više pažnje posvetite metodologiji.

Zadatak I

Bez obzira na to koju ste grupu radili (D4, D5 ili D6) - provežbajte sve zadatke.

1.1

D4 tačni odgovori a) b) c)

D5 tačni odgovori a) d) e)

D6 tačni odgovori b) c) e)

U slučaju da učesnik na tržištu učini povredu konkurencije, Komisija može da naredi učesniku na tržištu da prestane sa negativnim ponašanjem, odnosno da se ponaša na određeni način; da novčano kazni učesnika na tržištu i da naredi učesniku na tržištu da proda neki deo svoje imovine. Komisija ne može naterati učesnika na tržištu da promeni poslovno ime, naziv, sedište ili logo niti može da ga ukine, otera u stečaj ili ugasi.

1.2

D4 tačan odgovor c)

U slučaju da je pravosnažnim rešenjem Komisije utvrđena povreda konkurencije, pojedinačna lica koja su oštećena tom povredom mogu da traže naknadu štete. Ipak postojanje i visina štete se utvrđuju u parnici pred nadležnim sudom. Mnogi od vas nisu pročitali drugi stav člana 73. Zakona o zaštiti konkurencije te su mislili da se postojanje štete utvrđuje rešenjem Komisije koja je nadležna isključivo da utvrdi povredu konkurencije ali ne i nastanak štete nekom drugom učesniku na tržištu.

D5 tačni odgovori a) b) c)

U slučaju da sprovedete koncentraciju bez odobrenja, Komisija može da novčano kazni učesnike u koncentraciji i poništi koncentraciju i vrati učesnike u koncentraciji u pređašnje stanje. Međutim, teorijski je moguće da Komisija i naknadno odobri koncentraciju.

D6 tačni odgovori b) c)

Direktoru u društvu, učesniku na tržištu koje je povredilo konkurenciju može biti izrečena kazna zatvora u slučaju da Učesnik na tržištu zaključi restriktivni sporazum i/ili zloupotrebi svoj dominantan položaj. Kazna se izriče po osnovu krivičnog dela koje je sadržano u Krivičnom Zakoniku.

1.3

D4 tačni odgovori: a) b) c) d) e)

Komisija je na osnovu Zakona ovlašćena da u postupku vrši uviđaj sprovede nenajavljeni uviđaj; uđe u prostorije; privremeno oduzme isprave i stvari; izrekne privremenu meru.

D5 tačan odgovor a)

Novčana kazna u slučaju povrede konkurencije u Srbiji može iznositi do 10% sod ukupnog prihoda ostvarenog na teritoriji Srbije prema učesniku na tržištu koji je povredio konkurenciju (član 68. stav 1. kaže da kazna ne može da iznosi više od 10% ukupnog prihoda obračunatog u skladu sa članom 7 istog zakona koji u stavu 3. predviđa da se godišnjih prihod utvrđuje na osnovu zbira ukupnih godišnjih prihoda udruženih učesnika).

D6 tačan odgovor a)

Komisija je ovlašćena u postupku zbog povrede konkurencije da naloži strankama da joj dostave ili stave na uvid relevantne podatke koji mogu biti u pisanom, elektronskom ili drugom obliku, kao i isprave, stvari koje sadrže podatke, kao i drugih stvari.

Zadatak II

2.1 Pravo koje se primenjuje na Ugovor je princip autonomije volje (strane Ugovor mogu utvrditi merodavno pravo), zatim pravo koje se primenjuje u odsustvu autonomije volje (Pravila Međunarodnog Privatnog Prava), kao i Konvencija Ujedinjenih Nacija o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe (CISG).

2.2 U međunarodnoj trgovini pravilo je da se umesto suda ugovara Arbitraža u neutralnoj zemlji. Poznate arbitraže: ICC – Međunarodna Trgovačka Komora –PARIZ, LCA – London Court o Arbitration, AAA – American Arbitration Association – NYC

Arbitražna klauzula može glasiti:

„Stranke su saglasne da svaki spor u vezi ovog ugovora bude konačno rešen od strane Spoljnotrgovinske arbitraže pri Privrednoj komori Srbije uz primenu njenog Pravilnika.“

2.3 Strane su se saglasile da plaćanje bude izvršeno putem dokumentarnog akreditiva a u ugovor je uneta klauzula “CIF Bar, Montenegro” za grupu D4, „FOB Šangaj, China“ za grupu D5 i „CFR Bar, Montenegro“ za grupu D6.

Prema klauzuli CIF – cost, insurance, freight – trošak osiguranje i vozarina uz naznaku mesta odnosno luke odredišta. Rizik na robi sa prodavca na kupca prelazi u trenutku ukrcavanja robe na brod. Prodavac ima obavezu da organizuje prevoz do luke destinacije, snosi troškove do luke destinacije, izvrši izvozno carinjenje, Zaključi Ugovor o osiguranju robe.

Prema klauzuli FOB- FRANKO BROD - naznačena luka u kojoj se vrši ukrcaj robe. Prodavac ispunjava svoju obavezu isporuke kada isporuči robu preko ograde broda u imenovanoj luci otpreme. Rizik na robi sa prodavca na kupca prelazi u trenutku isporuke robe preko ograde. Prodavac ima obavezu da pripremi robu za transport, propisno je upakovaje, dovede robu u luku ukrcaja i ukrcaja je na brod u zadanom roku, o svom trošku nabaviti sve izvozne dozvole i izvozno ocariniti robu, obezbediti kupcu ispravu da je roba ukrcana na brod, dostaviti kupcu konosman, snositi sve troškove i rizike do trenutka prelaska robe preko ograde broda.

Prema klauzuli CFR-can i transport -naznačena luka odredišta. Prodavac ispunjava svoju obavezu isporuke kada roba pređe ogradu broda u luci otpreme, prodavac mora snositi troškove i vozarinu do luke odredišta, ali rizik od gubitka ili oštećenja robe prelazi s prodavaca na kupca ukrcavanjem robe u luci otpreme.

Stoga odgovornost je na prodavcu, jer je roba bila kod njega pre nego što je ukrcana na brod tj pre nego što je roba presla preko ograde broda, pre nego što je ukrcana u luku otpreme kada po klauzuli odgovornost prelazi na kupca.